

Nd.

89. Frumvarp til laga

[81. mál]

um innflutning og eldi sauðnauta.

Frá landbúnaðarnefnd.

1. gr.

Landbúnaðarráðherra er heimilt að veita Búnaðarfélagi Íslands leyfi til að flytja sauðnaut til landsins með þeim skilyrðum, sem sett eru í lögum þessum.

2. gr.

Markmið innflutningsins er:

- a) Að fá úr því skorið, hvort hérlend náttúruskilyrði henta þessari dýrategund, og auka þannig á fjölbreytni íslensks dýraríkis.
- b) Að kanna, hvort ræktun sauðnauta getur orðið arðvænleg búgrein hér á landi.

3. gr.

Búnaðarfélag Íslands hefur á hendi framkvæmd innflutningsins og hefur yfirsýningu með vali lands fyrir sauðnautastöð og ræður ræktunarstefnunni.

Um ræktun og gæslu dýranna getur Búnaðarfélagið haft samvinnu við samtök áhugamanna, sem stofnuð kunna að vera í þessu skyni.

4. gr.

Áður en Búnaðarfélag Íslands hefst handa um innflutning, skal það hafa aflað samþykkis yfirdýralæknis, sem setur reglur um allt það, er lýtur að sóttvörnum og heilbrigðiseftirliti með dýrunum, eftir að ræktun þeirra er hafin hér á landi.

5. gr.

Dýrin skulu vera í einangraðri stöð, eins lengi og þurfa þykir að dómi yfirdýralæknis, til þess að öruggt sé, að þau flytji ekki með sér sjúkdóma, sem hættulegir gætu reynst íslensku búfé.

6. gr.

Nú hafa sauðnautin verið nægilega lengi í einangrunarstöð, að dómi yfirdýralæknis, og má þá flytja þau eða hluta þeirra út fyrir stöðina til framhaldsræktunar eða sleppa þeim lausum á til þess valinn stað eða staði, sem samþykktir eru af landbúnaðarráðherra og yfirdýralækni.

7. gr.

Við gildistöku laga þessara eru úr gildi numin lög nr. 50 14. júní 1929.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Landbúnaðarnefnd flutti frumvarp þetta á síðasta aðalþingi og flytur það nú aftur að beiðni stjórnar Búnaðarfélags Íslands. Nefndarmenn áskilja sér að hafa óbundnar hendur um afgreiðslu málsins. Eftirfarandi greinargerð fylgdi frumvarpinu:

Langt er síðan áhugi vaknaði hér á landi fyrir innflutningi sauðnauta. Til eru lög um þetta efni, lög nr. 50/1929. Á grundvelli þeirra voru á árunum 1929 og 1930 gerðar tvær tilraunir til innflutnings, önnur frá Grænlandi, hin frá Noregi. Alls voru þá fluttir inn 14 sauðnautskálfar.

Þessar tilraunir báru þó ekki tilætlaðan árangur, kálfarnir drápuast allir, sá síðasti í október 1931.

Ekki er með öllu ljóst, hvað olli þessum dapurlegu endalokum, en vist er þó, að a. m. k. hluti af kálfahópnum drapst af vel þekktum búfjársjúkdómum, sem unnt hefði verið að koma í veg fyrir með góðri heilsugæslu og eftirliti dýralækna.

Þó að þessi tilraun færi þannig út um þúfur, hefur áhugi á innflutningi sauðnauta haldist og aukist nú hin síðari ár, m. a. vegna vel heppnaðra tilrauna bæði vestan hafs og austan til að útbreiða sauðnaut til nýrra heimkynna, bæði villt og tamin.

Búnaðarþing 1972 gerði samhljóða samþykkt um þetta efni. Stingur þingið upp á, að athugað sé:

„Hvort ekki er tímabært og æskilegt að gera nýja tilraun með innflutning sauðnauta í því skyni að mynda hjarðir á hentugum stöðum, t. d. í óbyggðum Vestfjarða.“

Í greinargerð með ályktuninni segir Búnaðarþing m. a.:

„Nú hefur aftur vaknað áhugi á þessum dýrum hér á landi, bæði sprottinn af sömu hvötum og fyrr, þ. e. almennum náttúruáhuga, og einnig vegna hugsanlegra nytja af tömdum og hálf tömdum hjörðum sauðnauta. Afurðir sauðnauta, og þó einkum ullin, eru mjög verðmæt vara, og er sauðnautabúskapur að vera nytsamleg atvinnugrein sums staðar í nyrstu héruðum Norður-Ameríku og nú síðast í Noregi í tilraunaskyni.

Er ástæða til að benda á eyðibýggðir N.-Ísafjarðarsýslu sem álitlegan stað fyrir dálitlar hjarðir sauðnauta, því þó að þar kunni eitthvað á að skorta, að örugg beit sé fyrir sauðnaut í mjög miklum áfreðum, þá mun vera auðvelt að líta eftir dýrunum, t. d. úr lofti, og sjá þeim fyrir aukafóðri, þegar nauðsyn krefur.“

Auk þess, sem hér kemur fram, er vitað, að margir einstaklingar hafa brennandi áhuga á þessu máli og eru reiðubúnir að bindast samtökum um að hrinda því í framkvæmd í samvinnu við Búnaðarfélag Íslands að fengnum tilskildum leyfum hjá dönskum og íslenskum stjórnvöldum, sem um það kæmu til með að fjalla.

Vegna breyttra viðhorfa þykir nú rétt að setja ný lög um þetta efni, heimildarlög, sem auðveldi framkvæmd þessa máls, þegar skilyrði eru fyrir hendi og nauðsynleg leyfi liggja fyrir.

Fylgiskjal.

BÚNAÐARFÉLAG ÍSLANDS

Reykjavík, 20. mars 1974.

Landbúnaðarnefnd
neðri deildar Alþingis,
Alþingi,
R.

Á fundi stjórnar Búnaðarfélags Íslands hinn 19. mars 1974 var gerð eftirfarandi bókun:

„Í samræmi við samþykkt Búnaðarþings 1972 um nýja tilraun til innflutnings sauðnauta hefur stjórn Búnaðarfélags Íslands látið semja hjálagt uppkast að lagafrumvarpi um það efni. Er það ósk félagsins, að háttvirt landbúnaðarnefnd neðri deildar taki við málinu og flytji það á Alþingi.“

Virðingarfyllst,
Halldór Pálsson.